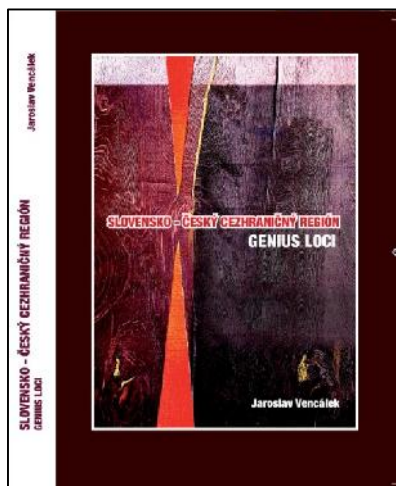

Kniha Jaroslava Vencálka Slovensko-Český cezhraničný región / GENIUS LOCI

Prof. PaedDr. Jaroslav Vencálek, CSc. - je univerzitný profesor, geograf v súčasnosti pôsobiaci na Inštitúte politológie Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Dlhodobu sa venuje sociálno-geografickej problematike rozvoja krajiny. Jeho publikácia rozoberajúca genia loci (ducha miesta) je úplne ojedinelá práve jeho špecifickým komplexným pohľadom na krajinu a v nej generačne sa meniacich obyvateľov. V posledných rokoch sa zamerával na štúdium genia loci česko-slovenského cezhraničného regiónu s možnosťou prispieť k rozvoju cezhraničnej spolupráce ČR a SR.

Kniha Slovensko-Český cezhraničný región / GENIUS LOCI

– je voľným pokračovaním publikácií venovaných problematike výskumu genia loci Zlínskeho (2004), Moravskoslezského (2005), Jihomoravského (2007), Trenčianskeho (2010), Žilinského (2011) a Trnavského kraja (2013).

Genius loci – v poňatí pána profesora zahŕňa nielen krajinné prírodné prvky, objekty vzniknuté pri ekonomickej činnosti, ale i hmotné i nehmotné kultúrne prejavy vychádzajúce z daného prostredia a z vplyvov v ňom historicky sa striedajúcimi generáciami a zmenou vzťahu človeka ku krajine.

Náš Trenčiansky kraj je začlenený do strednej časti cezhraničného regiónu ČR – SR (Zlínsky kraj – Trenčiansky kraj). Výskumom genia loci slovensko-českého cezhraničného regiónu bola potvrdená oprávnenosť členenia tohto územia na severnú, strednú a južnú časť. Každá z týchto častí okrem všeobecne platných aspektov, umožňujúcim fungovanie územiam v administratívnej správe vymedzených celkov, vykázala konkrétne špecifiká a zvláštnosti, ktorými bol určený historický vývoj cezhraničného regiónu. (Vencálek 2013)

V strednej časti slovensko-českého cezhraničného regiónu bola historicko-vývojovou analýzou preukázaná výrazná spojitosť oboch území predovšetkým v súvislosti s valašskou kolonizáciou a javmi súvisiacimi s následnými historickými udalosťami (napr. totálna rekatolizácia českej krajiny po roku 1620 a emigrácia evanjelikov na strednom Považí. Valašský fenomén vo Vonkajších Západných Karpatoch vystupuje v Zlínskom kraji predovšetkým v Západných Beskydách (Hostýnsko-vsetínska hornatina, Rožnovská brázda, Moravskoslezské Beskydy) a v Moravskoslezských Karpatoch (Vizovická vrchovina, Biele Karpaty, Javorníky). Špecifické prejavy valašskej kolonizácie sú viazané na teritórium severnej časti cezhraničného regiónu v Žilinskom kraji (Stredné Beskydy a Podhôrno-magurská oblasť). Na tejto báze vzniklo množstvo marketingových projektov k rozvoju cestovného ruchu. Rozvoj hospodárskych aktivít Tomáša Baťu v prvej polovici 20. storočia výrazne prepojil početné územia tejto strednej časti slovensko-českého cezhraničného regiónu (Podřevnicko, stredné Pomoravie, horné Ponitrie). Karpatské flyšové horniny, vyskytujúce sa v tejto časti slovensko-českého cezhraničného regiónu vo veľkej miere, dali základ k rozvoju sklárskeho priemyslu. Ten sa stal nielen symbolom flyšových území, ale prostredníctvom sklárskych výrob bola naštartovaná celá rada projektov k posilneniu rozvoja aktivít cestovného ruchu, a tým i tvorby pracovných miest. (Vencálek 2013)